

УДК 332.12.656.2

В. І. КОПИТКО¹, О. В. ОРЛОВСЬКА^{1*}

^{1*}Каф. «Гуманітарна та соціально-економічна підготовка», Львівська філія Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, вул. І. Блажкевич, 12а, Львів, Україна, 79052, ел. пошта entony@hotmail.ru

ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПЛАНУВАННЯ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ТА КОМЕРЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Вступ. У статті розглядається питання застосування логістики та її інструментарію при здійсненні вантажних та комерційних перевезень залізницею. **Мета** статті полягає в розкритті ролі, функцій і принципів логістики під час планування вантажних перевезень залізничним транспортом. **Результати.** Основну увагу приділено впровадженню логістики при розробці ефективних транспортних маршрутів з метою підвищення рівня надання комерційних послуг потенційним клієнтам. **Висновки.** Запропоновано шляхи впровадження логістичних підходів у комерційну роботу залізничної галузі.

Ключові слова: транспорт; залізниця; комерційні перевезення; логістика; вантажні перевезення; ринкова економіка; конкурентоспроможність; послуги

Актуальність теми

Найважливішим елементом системи руху товару, що забезпечує існування матеріального потоку, є транспорт. Транспорт являє собою одну з найскладніших структур, що характеризується безліччю взаємопов'язаних параметрів. Транспортна складова є одним з найважливіших чинників суспільного виробництва, основна функція якого полягає в разі потреби надавати транспортні послуги населенню та галузям економіки в перевезеннях.

Існуюча сьогодні система постачання, виробництва та збуту продукції, особливо транспортних галузей, не задовольняє всі потреби ринкового попиту. Зруйнована колишня система розміщення та поділу продуктивних сил поки ще не замінена новою. Не налагоджено відповідних господарських зв'язків, ситуація на ринку не викликає оптимізму, а транспортні витрати в собівартості продукції сягнули вже 50 %.

Проте чи не найважливішими для стабілізації економіки і створення нової економічної системи є встановлення та оптимізація відновлених господарських зв'язків, а також створення нових, більш раціональних транспортних шляхів.

В умовах ринкових відносин відбувається різке ускладнення функцій управління перевіз-

ними процесами. Якщо раніше основна задача залізниці була пов'язана виключно з перевезеннями, то сьогодні робота галузі полягає не тільки у здійсненні транспортного обслуговування на основі раціонального використання матеріально-технічної бази залізниці. З розвитком ринкових відносин потреба у жорсткому пристосуванні до обсягів вантажів, що подаються для перевезення у кварталний чи місячний періоди, втратила свій сенс. Ринок дає можливість до вільного вибору клієнтом альтернативного виду транспорту, вибору перевізника та укладання умов перевезень згідно зі встановленими законодавством правилами. У роботі галузі при вирішенні даних проблем приймати управлінські рішення допомагає використання основних положень та засад логістики.

Зарубіжні вчені називають науку, яка вивчає оптимізацію господарських зв'язків і вирішує проблеми перевезення пасажирів та вантажів, логістикою. Це молода наука, яка дає можливість знайти відповіді на важливі питання зі створення алгоритмів перевезень, вирішувати транспортні задачі, надає можливості до розроблення нових маршрутів, проводить пошук постачальників та споживачів продукції транспорту. Актуальність запровадження логістики у господарський процес розвитку економіки є очевидною і своєчасною.

Мета статті та завдання

Метою статті є розкриття ролі та основних функцій і принципів логістики при здійсненні вантажних перевезень залізницею. Ставиться завдання аналізу та оцінки використання логістичних підходів до перевізного процесу, дослідження вантажних перевезень при здійсненні комерційних операцій на залізниці.

Аналіз публікацій

Автори ряду публікацій, (В. Дегтяренко, М. Залманова, А. Гаджинский та ін.), розглядають логістику, передусім, як науку, що дає змогу оптимізувати кооперативні зв'язки. Інші (Є. Крикавська, К. Кальченко) вважають основним середовищем застосування логістики внутрішньовиробничі процеси з обов'язковим включенням питань планування завантаження обладнання, визначення розмірів партій випуску деталей.

Вчені-транспортники вважають, що логістичну науку можна застосовувати не тільки на підприємствах транспортної галузі, але й у роботі залізничного транспорту. Внесок у вивчення питання застосування логістики у транспортній галузі під час формування ланцюгів постачання різних ресурсів, при плануванні транспортних маршрутів було зроблено відомими українськими вченими – І. Аксьоновим, Ю. Барашем, Д. Клиновим, Ю. Куласвим, Ю. Пашенком, В. Щелкуновим, Л. Чернюк та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Методика проведення будь-якого дослідження та формулювання висновків, які є результатом роботи, значною мірою залежать від виваженості й досконалості розроблених наукових понять, якими оперує наука. У категорійному апараті та наукових поняттях відображаються найбільш суттєві ознаки, що властиві явищу, яке досліджується. Логістикою у наукових джерелах називають науку про просування товарів та послуг на ринку збуту. У транспортній галузі логістика набуває більш конкретного значення: її розглядають як переміщення вантажів із однієї точки в іншу за оптимальним маршрутом [1, 2].

Дана організація постачання у вітчизняній літературі недостатньо описана, недостатньо розкрито питання застосування логістичного підходу до формування та розробки нових маршрутів перевезень, застосування логістики як засобу створення нових транспортних ланцюгів з метою збільшення обсягів перевезень та раціонального використання ресурсів, що особливо позитивно позначиться на укладанні комерційних угод.

Основний текст

Ефективність функціонування транспортної інфраструктури залежить від узгодженості дій транспортних систем різного рівня, а також від узгодження інтересів клієнтури і власників транспортних засобів. Але узгодження інтересів клієнтури і власників засобів транспорту з метою досягнення загального ефекту можливо, у свою чергу, лише при об'єднанні транспортних систем різних рівнів складності в особливо великі.

Широке використання логістики в господарській діяльності у наш час пояснюється необхідністю скорочення часових інтервалів між пошуком сировинних джерел й постачанням товарів кінцевому споживачеві, зменшення часу реалізації товару, часу простоїв під вантажними та технічними операціями. Логістика дозволяє мінімізувати товарні запаси або взагалі відмовитись від їх використання, дає можливість до скорочення часу доставки товарів від постачальника до споживача прямим шляхом, прискорює процес отримання інформації, підвищує рівень сервісу, а в кінцевому результаті – економія витрат на здійснення перевізного процесу та роботи всієї інфраструктури [1].

Логістика, як молода наука, перебуває сьогодні на стадії розвитку, але географія її застосування дедалі масштабніша. За її допомогою стає можливим вирішувати широке коло питань у різних галузях народного господарства, особливо проблеми, що пов'язані із управлінням транспортом, складськими комплексами, запасами товарів, кадрами, інформаційними системами, комерційною діяльністю, сервісним обслуговуванням, а також дає можливість до продовження удосконалення взаємодії транспортної галузі з іншими галузями господарського сектора.

Принципова новизна логістичного підходу при вирішенні проблем транспортних галузей полягає в органічному взаємозв'язку та поєднанні інтеграційних процесів у цілісну матеріалопровідну схему. Логістичний підхід дає можливість до вирішення проблем та завдань у галузі технології, техніки, економіки та математики, є наукою, що поєднує у собі всі вищезгадані елементи.

Логістичний підхід ґрунтується на ідеї наскрізного управління матеріальними потоками, сервісного обслуговування та функціонування складського господарства, що лежить в основі логістичної діяльності. Під поняттям логістичної діяльності слід розуміти інтеграцію процесу перевезень з виробничої сфери до споживача, що включає в себе вантажно-розвантажувальні операції, зберігання і транспортування товарів, а також необхідні інформаційні процеси, використовує процес планування, реалізації і контролю ефективних та економних з огляду на витрати переміщення та зберігання матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції, а також

одержання інформації про постачання товарів від місця виробництва до місця споживання згідно з вимогами клієнтури [2]. Усі вищезгадані операції входять до спектру послуг транспортного обслуговування споживачів і створюють умови до розвитку активної комерційної діяльності.

Наприклад, аналізуючи динаміку вантажообороту з 2000 по 2012 рр., можна відзначити, що в цілому за всіма видами транспорт цей показник залишився на одному рівні, хоча з 2002 по 2008 рр. спостерігалось збільшення, а у 2009 різкий спад. Однак, порівнюючи показники між різними видами транспорту (табл. 1)[7], можна констатувати, що, хоч і вантажообіг практично залишився на одному рівні, по залізничному транспорту він досягнув 237,7 млрд т-км у 2012 р. проти 172,8 у 2000 році, що потребує застосування логістичного підходу планування вантажних перевезень з метою зменшення транспортної складової у собівартості перевезеної продукції.

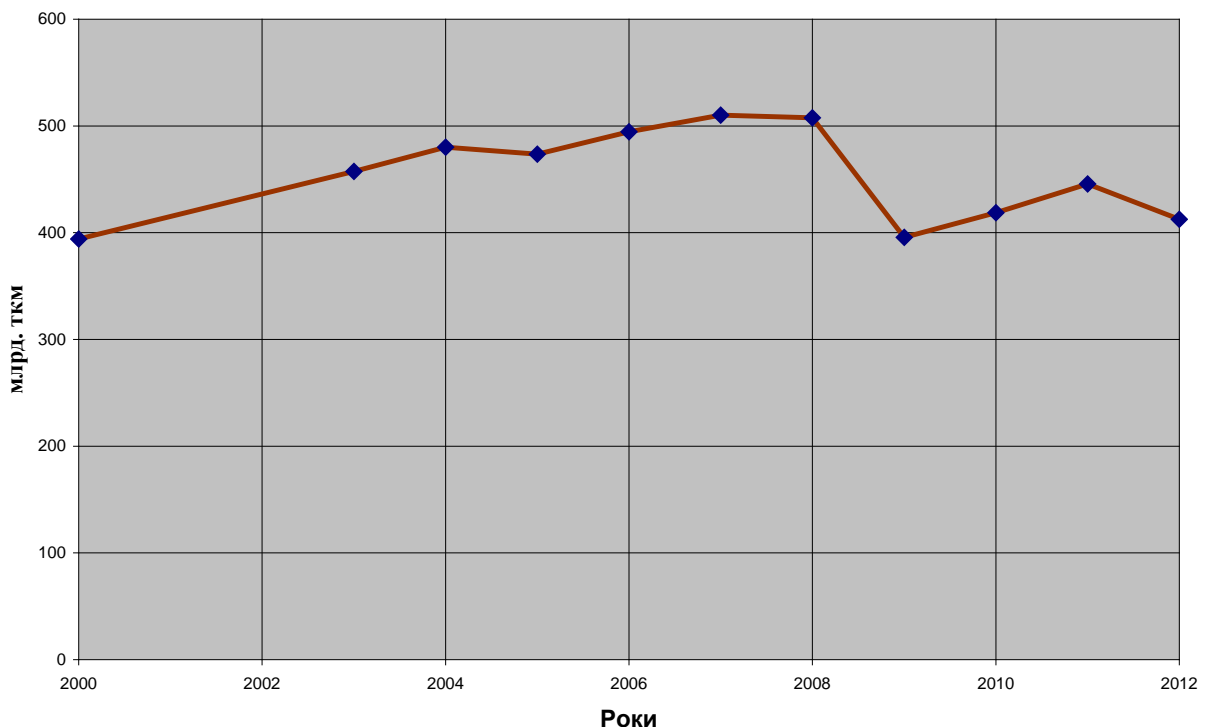

Рис. 1. Загальний вантажообіг за всіма видами транспорту

Таблиця 1

Вантажообіг за видами транспорту, млрд т-км

Вид транспорту	роки										
	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Транспорт, всього	394,1	457,5	480,1	473,6	494,6	510,2	507,7	395,7	418,7	445,7	412,6
Залізничний	172,8	225,3	234,0	224,0	240,8	262,5	257,0	196,2	218,1	243,9	237,7
Морський	8,6	9,9	9,3	9,6	12,1	12,9	11,3	5,2	5,2	5,1	3,6
Річковий	5,9	4,7	5,6	6,3	6,3	5,7	4,5	2,8	3,8	2,2	1,7
Автомобільний – усього	19,3	24,4	28,8	35,3	40,6	46,6	54,9	49,2	53,9	57,3	57,5
У т.ч. автопідприємства	5,8	8,6	10,0	11,6	13,1	15,0	15,8	14,2	17,0	17,4	19,9
Авіаційний	0,0	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Трубопровідний	187,5	192,7	202,1	198,1	194,5	182,1	179,6	141,9	137,3	136,8	111,7

Аналіз перевезень різними видами транспорту показує, що найбільш універсальними і популярними є автомобільний і залізничний транспорт. Але статистика відзначає останнім часом значне зростання вантажообігу залізничного транспорту і спад вантажообігу автомобільного транспорту. Крім того, обсяг транспортування нафтопродуктів залізничним транспортом практично не поступається трубопровідному і, враховуючи якість кінцевої продукції, виводить залізничний транспорт на перше місце.

З метою ефективної роботи галузі, застосування логістики як комплексного управління матеріальними та інформаційними потоками в межах системи повинно включати такі принципи:

1) розгляд руху матеріальних потоків як єдиного процесу від первинного джерела до кінцевого споживача, що передбачає виконання таких видів діяльності, як транспортування, завантаження, розвантаження, переміщення, складування і зберігання матеріалів;

2) формування і застосовування організаційно-управлінського механізму координації дій спеціалістів різних служб, що беруть участь в управлінні матеріальними потоками. Результативність роботи буде залежати від успішного ув'язання в єдину систему здійснення комплексу заходів щодо раціоналізації тари, уніфікування вантажних одиниць, удосконалення складування, оптимізації розміру замовлень і

рівня запасів, вибору найвигідніших маршрутів переміщення матеріалів тощо [2].

Дані принципи визначають основний підхід до створення єдиної системи використання логістичного підходу до планування комерційних перевезень. Однак тут слід враховувати регіональні особливості, оскільки по шести залізницях цифри вантажообігу різні (табл. 2).

Розвиток зовнішньоекономічної діяльності країни вимагає від залізничної галузі розбудови міжнародних транспортних магістралей, перегляду існуючих законодавчих норм та законів щодо проведення міжнародної комерційної роботи. Для цього необхідно створити привабливі інвестиційні та партнерські умови, щоб залучити якомога більше іноземних інвесторів та партнерів, а також продовжувати співпрацю в перспективі.

Розвиток транспортної інфраструктури сприяє зростанню числа матеріальних потоків, що потребують організації відповідного рівня управління та оптимізації. У центрі їх раціонального управління повинен знаходитися ефективно керований потік інформації, здатної тримати систему матеріального потоку відкритою, тобто здатною пристосовуватися до нових умов ринку. Для забезпечення гнучкої, орієнтованої на споживача логістичної системи необхідно, щоб фізична система функціонувала паралельно інформаційній системі.

Таблиця 2

Вантажообіг залізничного транспорту по залізницях України, млрд т-км

Залізниця	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Усього залізницями	172,8	225,3	234,0	224,0	240,8	262,5	257,0	196,2	218,1	243,9	237,7
Донецька	33,7	37,3	38,2	36,9	39,6	42,4	41,7	32,1	37,3	41,0	38,4
Львівська	19,7	23,0	24,2	22,5	24,1	25,0	23,1	15,6	18,6	20,8	19,8
Одеська	35,7	49,4	52,7	51,6	53,5	58,5	60,7	51,3	54,1	63,3	63,4
Придніпровська	39,8	50,4	51,4	48,1	51,1	55,7	53,5	41,1	45,4	51,8	46,9
Південно-Західна	30,8	41,2	44,2	42,3	48,2	54,3	52,8	37,8	42,4	45,9	47,4
Південна	13,1	24,0	23,3	22,6	24,3	26,6	25,2	18,3	20,3	21,1	21,8

Логістична інформаційна система повинна функціонувати відповідно до цілей і завдань оптимального управління матеріальними і супутніми їм потоками, причому ці завдання мають бути об'єднані як внутрішніми цілями організації товаропотоку, так і зовнішніми.

Застосування принципів логістики при здійсненні комерційної діяльності є важливим етапом визначення основних шляхів впровадження даного механізму в роботу галузі, які повинні включати:

а) оптимізацію матеріальних потоків на рівні галузі, підприємств та його підрозділів.

Головним на даному етапі є дотримання основних принципів логістики – процесу організації системного підходу в межах галузі, підприємства і його підрозділів. Щоб досягти максимального ефекту, всі ланки даного механізму повинні працювати як злагоджений організм на всіх рівнях управління;

б) використання обладнання, яке б відповідало конкретним завданням на об'єкті.

Дана стратегія можлива лише у разі випуску і масового використання широкої номенклатури різних засобів виробництва, а також при високому рівні науково-технічного розвитку і запровадження досягнень новітніх технологій;

в) залучення професійно-орієнтованого персоналу, який є важливим елементом у виробничому механізмі.

Запровадження логістичного підходу створює об'єктивні умови з метою залучення висококваліфікованих кадрів, що грамотно виконують свої обов'язки. Необхідним також є забезпечення безпечних умов праці, використання сучасних методів та знарядь праці. Ці підходи

створюють мотивацію до ефективної роботи, що в кінцевому результаті відобразиться на показниках роботи;

г) можливість обліку та аналізу витрат на протязі усього логістичного ланцюга під час виробничої діяльності галузі.

В основі вибору варіанта відповіді при вирішенні транспортних задач лежить пошук оптимального поєднання мінімізації витрат і витрат виробництва та аналіз обігу матеріальних потоків. Таким чином, визначальним принципом при виборі оптимальної схеми роботи є мінімізація сукупних витрат протягом всього логістичного ланцюга.

д) сервісне обслуговування клієнтів на відповідному європейському рівні.

Можливість до різкого підвищення якості продукції є сьогодні об'єктивно обмеженою через низку різних причин. Саме запровадження логістичного підходу у сферу сервісного обслуговування може позитивно вплинути на роботу підприємств і галузей в плані підвищення конкурентоспроможності своєї продукції, тому підвищення рівня надання сервісних послуг при здійсненні комерційних операцій та вантажних процесів здатне вивести залізничну галузь у лідери на транспортному ринку;

е) здатність адаптування до умов ринку.

Цей принцип є надзвичайно важливим під час надання транспортних послуг і виконання умов договору при здійсненні комерційних операцій. Адаптація до факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, визначення проблемних сегментів галузі та оперативне їх вирішення приведе галузь або компанію до опанування більшою долею транспортного ринку,

ефективного залучення великої кількості партнерів до роботи, укладання вигідних комерційних контрактів.

З метою об'єктивної оцінки потенціалу транспортної галузі доцільно проводити аналіз її сильних та слабких сторін – SWOT-аналіз. Він дає можливість для оцінки переваг та недоліків залізничної галузі з метою використання переважуючих факторів як інструменту, який здатен підвищити конкурентоспроможність залізниці вище, ніж потенційні можливості його транспортних конкурентів.

У процесі розгляду можливостей транспортного засобу, для споживача проводиться дослідження на предмет вибору запропонованих варіантів доставки або перевезення вантажів різними видами транспорту. Таким чином, визначальними для клієнтів є 6 позицій переваг транспортного засобу [4]: вантаж (товар); ступінь якості вантажу (товару); кількість; час доставки вантажу (товару); місце доставки вантажу (товару); витрати на перевезення.

Згідно з ранжируванням, значна перевага належить залізничному транспорту, який задовольняє потреби клієнтів з мінімальними витратами при максимальній оптимізації роботи.

Комерційна діяльність залізниці, яка сьогодні ґрунтується на принципах логістики та менеджменту, розвивається відповідно до вимог ринку. Це потребує залучення теоретичних основ маркетингового аналізу. Наприклад, Львівською залізницею був запроваджений конкурентоспроможний транспортний сервіс із залученням до роботи висококваліфікованого персоналу, сучасного технічного та технологічного забезпечення транспортного процесу за новітніми технологіями. На вимогу клієнтів, Львівська залізниця запропонувала сервісне обслуговування у вигляді комплексу транспортно-експедиційних послуг, суть якого полягає в організації вантажних перевезень у поєднанні із комерційною роботою. Даний підхід був оцінений потенційними клієнтами як успішний.

Логістична концепція позитивно вплине на зменшення негативної взаємодії небезпечних вантажів з навколишнім середовищем, що призводить до значних фінансових втрат, дозволив виробити низку заходів щодо зниження ступеня негативного впливу товаропотоку з навколишнім середовищем:

- підвищення контролю за дотриманням правил транспортування вантажів;

- підвищення заходів безпеки при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт;

- підвищення надійності рухомого складу від зовнішніх механічних впливів;

- підвищення надійності колії;

- підвищення рівня контролю проходження складу на перегоні .

З метою визначення доцільності програм та концепцій розвитку залізниці, важливим етапом є проведення дослідження основних принципів формування та оновлення господарських зв'язків території обслуговування, визначення потреби в обсягах перевезень, встановлення найбільш економічно вигідних маршрутів. За допомогою логістичного підходу, визначення послідовності проходження продукції через пункти складування із подальшим розміщенням її у складських приміщеннях стає більш спрощеним, що є на користь галузі і її клієнтам. Залучення до роботи новітніх технологічних розробок та досягнень дають можливість до оперативного регулювання поставок та перевезень з найменшими втратами часу і матеріальних ресурсів, дають можливість до розвитку та модернізації складського господарства.

Ефективні господарські зв'язки, які укладаються між контрагентами, розвиваються при умові надання галузю комерційних і транспортно-експедиційних послуг і бажано одним пакетом. Це дозволяє використання досягнень логістики при наданні транспортно-експедиційних послуг, що є запорукою підвищення ефективності вітчизняного транспортного комплексу й активізації його інтеграції у світову транспортну систему.

Для підприємств галузі використання логістики в транспортуванні є засобом оптимізації транспортних витрат та раціоналізації товарообороту [5]. Транспортно-експедиційне обслуговування може здійснюватися як самим підприємством галузі, так і його посередниками. Його суть полягає у тому, що спеціалізовані транспортні підприємства визначаються як підприємства логістики, оскільки вони безпосередньо пов'язані з розподілом товарів між виробником і споживачем. Використання принципів логістики у даній сфері дозволяє організувати надання своїх послуг як комплексну оптимізацію транспортно-експедиційних операцій при мінімізації відповідних витрат на їх здійснення. Під час здійснення процесу перевезень вантажів важливим заходом є визначення альтернатив-

них шляхів виконання комерційних договорів або планів перевезень на випадок неможливості досягнення поставленого завдання. Логістичний підхід дає можливість до розробки у даних ситуаціях варіантів розгалужених зв'язків між елементами системи з метою покращення роботи транспорту, а також виконання поставлених перед галуззю завдань [6].

При вирішенні проблем, пов'язаних із розвитком транспортної галузі в сьогодишніх умовах господарювання, все частіше використовують проведення аналізу логістичних систем, що включає у себе процес дослідження та формування даних систем будь-якого економічного об'єкта. Суть методу аналізу полягає в аксимально можливому спрощенні складної проблеми, яку необхідно вирішити. Такі завдання аналізують і перетворюють на серію простих задач, що мають аналоги розв'язання у більш успішних галузях. При цьому відбувається пошук ефективних важелів управління складними логістичними об'єктами галузі.

Механізм застосування даного підходу при плануванні вантажних перевезень з метою спрощення вироблення управлінського рішення або вирішення складних задач повинен полягати в такому:

1. Поставлену задачу можна розкласти на прості складові, які можна легко вирішити.
2. Проводиться підбір і застосування у плануванні найбільш прийнятних спеціальних методів логістики для вирішення окремих задач.
3. Конкретні рішення окремих задач складаються у єдину систему, яка окреслює пошук вирішення глобальної проблеми.

Для здійснення даних етапів потрібні певні заходи зі збору конкретної інформації про об'єкт, що досліджується, при цьому розробляються декілька варіантів вирішення проблеми або формування плану перевезень.

При плануванні вантажних перевезень і напрямів комерційної діяльності, важливим є формування основних цілей створення логістичної системи, встановлення ступеня її взаємозв'язку з іншими елементами логістичного ланцюга. Важливо визначити за допомогою розрахунків та методів прогнозування конкретні основні експлуатаційні показники функціонування галузі з метою виявлення найбільш негативних явищ у роботі. Правильно проведений аналіз розрахунків дає можливість передбачити подальший розвиток об'єкта, заздалегідь окре-

слити можливі фактори впливу на об'єкт, розробити систему запобігання негативним наслідкам у випадках невиконання плану.

Висновки

Застосовуючи логістичний підхід до планування вантажних перевезень та комерційних операцій, слід відзначити, що за допомогою цього підходу визначення послідовності проходження продукції через пункти складування із подальшим розміщенням його у складських приміщеннях стає більш спрощеним, що йде на користь галузі і її клієнтам і позитивно вплине на зменшення негативної взаємодії небезпечних вантажів з навколишнім середовищем. Залучення новітніх технологічних розробок та досягнень дають можливість до оперативного регулювання поставок та перевезень з найменшими втратами часу і матеріальних ресурсів, дають можливість до розвитку та модернізації складського господарства, адже у залізничній галузі існує потреба у пошуку шляхів досягнення зниження витрат, оскільки засоби та ресурси для досягнення цілей галузі є обмеженими, що позитивно вплине на планування та розробку маршрутів перевезень, формування рухомого складу із вантажних вагонів, а також поліпшення комерційної діяльності на транспорті. Стратегія галузі є давно визначеною, але на запровадження всіх заходів катастрофічно бракує матеріальних ресурсів. У таких умовах необхідним є проведення системного комплексного логістичного аналізу потенційних можливостей залізниці, її здатності до розробки і формування оперативних та поточних планів по перевезенням, планування матеріальних потоків, а також уміння передбачити подальший розвиток галузі на перспективу за допомогою методів прогнозування. Розвиток транспортної інфраструктури сприяє зростанню числа матеріальних потоків, у центрі їх раціонального управління повинен знаходитися ефективно керований потік інформації.

Сучасні методи підвищення ефективності управління матеріальними потоками мають практичний інтерес для української економіки, їх використання дасть можливість підприємствам нашої країни ефективно діяти як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, підвищити рівень сервісного обслуговування та конкурентоспроможності вітчизняної продукції.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Горяїнов, О. М. Практика вантажних перевезень і логістики : навч. посіб. / О. М. Горяїнов. –Х.: Вид-во «Кортес-2001», 2008. – 323 с.
2. Крикавська, Є. Логістика – нова філософія управління / Є. Крикавська // Податкове планування. – 2002. – № 5. – С. 28-31
3. Основи економіки транспорту : підручник / В. І. Щелкунов, Ю. Ф. Кулаєв, Л. Г. Зайончик та ін. – К. : Кондор, 2011. – 392 с.
4. Орловська, О. В. Комплексний розвиток продуктивних сил Карпатського регіону (на прикладі Львівської залізниці) / дис. ... канд. ек. наук: 08.00.05 – К., 2007. – 148 с.
5. Таньков, К. М. Виробнича логістика : навч. посіб. / К. М. Таньков, О. М. Тридід, Т. О. Колодязєва. – Х. : ВД «НЖЕК», 2004.
6. Николаева, М. А. Товароведение потребительских товаров. Теоретические основы : учеб. для вузов / М. А. Николаева. – М. : НОРМА, 2000. – 283 с.
7. Транспорт і зв'язок України -2012 : статистичний зб. – К., 2013.

В. И. КОПЫТКО¹, А. В. ОРЛОВСКАЯ^{1*}

^{1*}Каф. «Гуманитарная и социально-экономическая подготовка», Львовский филиал Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна, ул. И. Блажкевич, 12а, Львов, Украина, 79052, эл. почта entony@hotmail.ru

ЛОГИСТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ПЛАНИРОВАНИЮ ГРУЗОВЫХ ПЕРЕВОЗОК И КОММЕРЧЕСКИХ ОПЕРАЦИЙ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ

Введение. В статье рассматривается вопрос применения логистики и ее инструментария при осуществлении грузовых и коммерческих перевозок по железной дороге. **Цель статьи** заключается в раскрытии роли, функций и принципов логистики при планировании грузовых перевозок железнодорожным транспортом. **Результаты.** Основное внимание уделено внедрению логистики при разработке эффективных транспортных маршрутов в целях повышения уровня предоставления коммерческих услуг потенциальным клиентам. **Выводы.** Предложены пути внедрения логистических подходов в коммерческую работу железнодорожной отрасли.

Ключевые слова: транспорт; железная дорога; коммерческие перевозки; логистика; грузовые перевозки; рыночная экономика; конкурентоспособность, услуги

V. КОПУТКО¹, О. ОРЛОВСЬКА^{1*}

^{1*}Department of Humanities and socio-economic disciplines of the Lviv branch of the Dnepropetrovsk National University of Railway Transport named after Academician Lazaryana, St. I. Blazhkevich, 12a, Lviv, Ukraine, 79052, e-mail entony@hotmail.ru

LOGISTICS APPROACH TO PLANNING FREIGHT SERVICE AND COMMERCIAL TRANSACTIONS ON THE RAILWAY TRANSPORT

Introduction. In the article the use of logistics and its tools in the implementation of freight and commercial services by the rail are discussed. **The purpose** of the article consists in disclosing the role, functions and principles of logistics in the planning of freight services by railway transport. **Results.** The main attention on the implementation of logistics in the development of efficient transport routes in order to improve the provision of commercial services to potential clients is focused. **Conclusions.** The ways of implementing logistic approaches in commercial transactions of the railway industry are offered.

Keywords: transport; railway; commercial transportation; logistics; freight service; market economy; competitiveness; services

Надійшла до редколегії 27.05.2013.

Прийнята до друку 17.06.2013.